

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XXXIV. An Persona Christi sit inuocanda & adoranda?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

sus tamen ineffe timor Christo poterat ex incertitudine euentus : vt qui sciret omnia.

7. IRA cum sit appetitus repellendi iniuriam ; sed iuxta, non contra ordinem rationis ; ira fuit Christo. Vnde Ioan. 2. impleuit illud Psal. 68. *Zelus domus tua comedit me.*

8. ADMIRATIO est de aliquo nouo & insolito ; ac tamen si tale nihil accideret quibat Christi scientiæ Diuinæ, nil etiam Infusæ cognoscenti res in Verbo, aut per species inditas: Experimentalitamen scientiæ insolitum poterat obuenire ; sicque Matth. 8. *Audiens Iesus censuretionem, miratus est.*

Hæc è D. Thoma summa breuis de humanis Animæ Corporisque Domini Passionibus. Hiscè S. Thomas, Job. 38. *Hæreticum conclusit ostiis mare: & statuit Hucusque venies; & non procedes amplius; & hic confringes tumentes fluctus tuos.*

QVÆSTIO XXXIV.

An Persona Christi sit inuocanda, & adoranda?

LVTHERO, in Isa 9. Christus tantum est virtus Patris, non Deus: 2. Quia, lib. contra Lacomum, *Anima mea odit impietatem:* 3. Quia eidem, lib. de Conciliis par. 7. *Nestoriani sunt, qui Diuinitatem Christi patri non potuisse, pertinaciter disputant:* 4. Quia ipsi, in Confess. de Cæna Dom. fuit Christus ille vilis, nec magni, nisi Saluator: & alio opus Saluatoris habuit: 5. Quia ei, in Rom. 3. *Christus iustus fuit, quod impossibile præcepit:* 6. Quia, in Conc. Nat. Dom. *Christus non est Omnipotens:* 7. Quia Vbi quis tatiis Christus non differt ab aliis mortuis, nisi per Energiam: 8. Quia Luthero *Christus fuit summus malfactor & benedictor:* Quia Brenz. o. in Dom. 3. post Reut. fuit deceptor. &c.

AVTOR. Idcirco statue ipse tecum, An Christum censuerint adorandum ; nisi suo seipso mucrone iugularint Lu-

therani. Quid? Hocque amplius:

1. Quia Luthero, in Postilla, Dom. Trin. *FOR TRINITAS frigide omnino sonat:* 2. Quia Melanchthonii Locis c. de Christo, *tres sunt Diuinitates:* 3. Quia Lutheranis, *Diuinitas verè est passibilis:* 4. Quia Luthero, lib. de seruo arbit. *Deus iniustus est:* 5. Quia eodem in assert. art. 36. *Mala opera in impie regit Deus:* 6. Quia Lutheranis, apud Vlenberg. caussa 17. *Deus non est amplius Creator animarum, post lapsum animæ; & diabolus procreat, & in se transformat:* 7. Quia Luthero, in assert. art. 32. *Dubium non est, quin Sathanâ Magistro in Ecclesiam venerit hoc nomen. Liberum arbitrium:* Cum illius tamen autorem esse Deum constat: 8. Quia Lutherus, se teste ipso, diabolus magistro didicit pleraque; & Zvinglius ab albo, anatro, spiritu sua hausit, &c.

AVTOR. Ideo quisque secum statuat, an Lutherani senserint rectè vel Ipsū Deum inuocari posse aut debere ; nisi talium prius cecinerint palinodiam.

CALVINISTÆ quid? Piget superioribus producta Zytimatis huc reducere: alia in re propria reddam pauca.

I. CALVINVS in Harmonia sua passim, apud Feuardentium dialogo 3. *Nusquam Christo in Euan. elio diuinus honor est exhibitus.* Et IESV CHRISTI quisquam sibi Numen adoret Caluinista?

AVTOR. Procul hinc, procul ite Profani. Enimverò distitant, *Non aliò, cum precibus operam damus, quam ad Deum Patrem animus intendendus est.* Huius scilicet Euangelii Tropæum ad mundi vltimas vsque regiones posuit Caluinista Petrus Richerius, vir, vt Beza loquitur, *spectatæ pietatis & doctrinæ.* Missus quippe in Galliam Antarcticam à Caluino, ab hoc statim capite suum exorsus Euangelium est: *Ne quis Christum incarnatum proponeret Adorandum, obnixè estatus est auditores suos; Vtque summa diligentia cauerent, ne aliò in precibus, quam ad Deum Patrem a. inumintenderent.* Lege Villagagnonem ad articulos Caluini in epist. ad Magistratum Geneuentem.

G. 3 II.

II. CALVINVS in epist. ad Philipp. c. 2. v. 6. *Plusquam ridiculi sunt Sorbonici Sophiste, qui ex illo Apostoli: In nomine IESV omne genu flectetur &c. flectendum esse genu colligunt, quoties nomen IESV pronunciat. Rationem promit Richerius apud prædictum Villagagnonem: Quia periculosum est, ne sup-
plicantes Persona Christi, Humanitatem eius etiam & carnem diuino honore afficiamus.*

Ecquid enim? Lamb. Danæus blasphematur in Apologia de Adoratione carnis Christi, istis: *Christi caro nunquam religioso cultu adoranda est. Ad quam qui inuocationem dirigunt; ex ipsius Dei ore maledicti sunt & Idololatra.*

SECRETISTÆ Calviniani apud Lindanum in Dubitatio, Non credunt, *Filium Dei adorandum esse; sed solum Patrem.* Vide infra quæst. 40. & 82.

AUTOR. I. Fecerunt istæ, similesq; Calvinistarum voces, vt Ioan. Schütz in lib. 50. causarum, audacter pronunciarit: *Mahumetismus, Arianismus, Calvinismus fratres sunt & sorores; tres caligæ vniuersi panni.*

2. Quid? An non MAIESTAS Adoranda tribuitur in Scripturis Christo? Hebr. I. *Adorent eum omnes Angeli Dei.* Nam, Psal. 95. *Confundantur omnes qui adorant sculptilia.*

3. An non Christus habet templum; quod proprium est latræ signum? Mal. 3. *Venite ad templum S. suum Dominator; quæ vos queritis.*

4. An non vel ipsi Sectariis inuocatio absentis, est adoratio latræ? At Christus inuocari iubetur Ioan. 14. *Si quid petieritis in Nomine meo, hoc faciam.* Vbi Aug. tract. 73. *Sic ergo perrexit ad Patrem, vt non desereret indigentes; sed exaudiret perentes.*

5. Deinde I. Cor. I. *Gratia vobis &*

pax à Deo Patre, & Domino Iesu Christo. Esto, legant Sectarij, & Domino Iesu Christi; liquidò tamen dicitur 2. Ioan. ἐῖρηνη καὶ χάρις ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ πατρὸς καὶ υἱοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

6. Omnes eccinere Prophetæ, per aduentum Messæ exterminandam idololatriam: Ecclesia verò Christum vsq; coluit templis, aris, festis, sacrificiis; Ergo vel Christus est verus Deus; aut illi errauerunt. Isa. 2. *Eleuabitur Dominus solus in illa die, & idola penitus conterentur.*

DICUNT Transyluani l. 2. c. 4. Franc. David disput. 3. Blandiata disput. 4. & c. *Christus est adorandus; Tum quia Deus Pater id iussit: Tum quia in se habet adorandam Diuinitatem.*

AT CONTRA. Si Christus non est verus Deus, non potuit Pater id iubere, quin ipse sibi contradiceret iubenti, Deut. 6. *Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli seruias.* Ies. 2. *Gloriam meam alteri non dabo.* Neque ideo solum adoranda Christi Humanitas est, quod in ea Deitas habet: quia sic possent Angeli & iusti adorari latreuticis, ipseque orbis hic; vt quos & quem inhabitet.

FRAN. DAVID respondet: posse Christum adorari non vt Altissimum; sed vt Altissimi filium.

AUTOR. At mox negat debere adorari Christum, aut vocari Deum: & sic argumentatur: *Si Christus est diuino cultu adorandus, & inuocandus, vt Deus; ergo cum Papistis dicendum erit, Christum esse verum Deum cum Patre; & oportebit restituere Trinitatem, quam hæcenus impugnauimus.* Item: *Si Christus non est verus Deus, & tamen inuocari potest, ergo etiam Sp. Sanctus immo & Maria, & Angeli, & Sancti ceteri inuocari poterunt. Quo sum igitur habitus nus Papistas accusauimus idololatriæ, quia Sanctos inuocant?* Sic

Sic ille fortiter argumentatur contra Georg. Blandratam, qui voluit Christum non esse verum Deum; & tamen adorandum. Planè cōiicit Antitrinitarios.

7. Denique Act. 7. *Lapidabant Stephanum inuocantem, & dicentem: Domine IESU accipe Spiritum meum.*

1. Dicit Davidis: Illud esse Stephani factum, & non testimonium Scripturæ.

AT exemplum est viri pleni fide & Sp. Sancti.

2. Dicit. Domine & Ihesus; legendum esse, id est, Pater quies Dominus Christus.

AT S. Stephanus, quem vidit stantem Iesum, eum & inuocauit.

3. Illud: Intendens in caelum vidit gloriam Dei, & Iesum stantem à dex. Dei, id est, ait Fr. Davidis, tã certò Iesum resurrexisse credo, esseq; in caelo, ac si nunc aperto caelo ipsum viderem.

Prò! S. Scripturam Dicere, Domine Iesu, id est, Pater Iesu, nonne hoc est cōfundere Patrem cum Filio, more Sabelii hæresiarchæ?

Sed ad amissim decidit, vt omnia. D. Tho. 3. q. 25. a. 1. Cùm in Christo sit vna tantum Persona diuinæ & humanæ naturæ; vna quoque adoratio est ex parte adorati; Ex parte autem causæ ob quam adoratur, adoranti esse plures possunt adorationes Christi vnus; quot scilicet in eo suspexerit quis virtutes. Itaque eadem adoratione est adoranda Christi Humanitas, qua Diuinitas; non separata; quia vna in hypostasi vnus est Christus. Vnde Corpus Christi ob eandem est latriæ cultu adorandum, propter vnitum Verbum, vt ait S. Damasc. l. 4. orthod. fidei c. 3. Et Psal. 98. *Adorate scabellum pedum eius. Vbi glosa; qui adorat Corpus Christi, non terram intuetur; Sed illum cuius scabellum est.*

Denique vnum queramus velut pro clausula de Deo Incarnato. Postea de Matre eiusdem paucis: pluscula de Passio & Mortuo: demum de Triumphante simul & cum Commilitonibus suis Militante.

QVÆSTIO XXXV.

An Christus sit verè, ac Solus incarnatus?

LUTHERO. Christi Humanitas caro non est, sed nudus & natus Spiritus. Quia quod natum est ex spiritu, spiritus est. At, qui non est verus homo natus, nõ est etiã verus homo passus. &c. 1. Ita sentire Lutherum Zvinglium affirmat in Resp. ad Lutheri libr. de Sacram. to. 1. Tu, inquit, *Luthere explicans illud, Quod ex spiritu natum est, spiritus est; Christi Humanitatem, contra omnem veritatis fidem, nudum quendam & me li spiritum esse fingis. &c.* Vocatque ibidem Lutherum ipsissimum M. rionem. Minatur, si perrexit, eo se illum redacturum loci, vt vel vniuersam Noui Testamenti Scripturam negare cogatur; vel Marcionis hæresin agnoscere. Hoc, inquit, bona fide tibi pollicemur nos præsturos.

2. Lutherus lib. de Conciliis, parte 2. carni Dominicæ tribuere videtur æternitatem: Oportet dicere, inquit, *Hac Caro, & hic Sanguis Christi condidit caelum & terram.*

AVTOR. At verò, An hoc non est cum Eutychete naturas cōfundere? Est.

3. BRENTIUS in Recognitione doctrinæ suæ de Maculate Christi: *Ex Maria Christus non nisi Accidentalem formam sumisit; quam & postea in resurrectione deposuit.* Itaque non fuit substantialiter Homo natus.

AVTOR. Etsi communis Luthero-caluinistarum ab istis abhorret: prædicorum tamen, & Primorum archihæreticorum hic error est damnatissimus: demum sic & Ariani, teste S. Athanasio in capp. ad Eustachium; *Christum, ex utraque mortalitate formam serui (id est, Humanitatem) in Domini & Dei formam transfirmauisset.* 2. Idem Mich. Seruetus in dialogo 1. de Trin. pag. 29. illud, inquit, *est creatura, quod per Incarnationem Christus acquisiuit; ita cõsi esset res accidentalis, amissum est in resurrectione. Talis factus est*

de